1966 - 1981
15 jaar nationale arbeidersfederatie c.n.t.

VAKBONDSSTRIJD IN URUGUAY

de C.N.T. in Uruguay

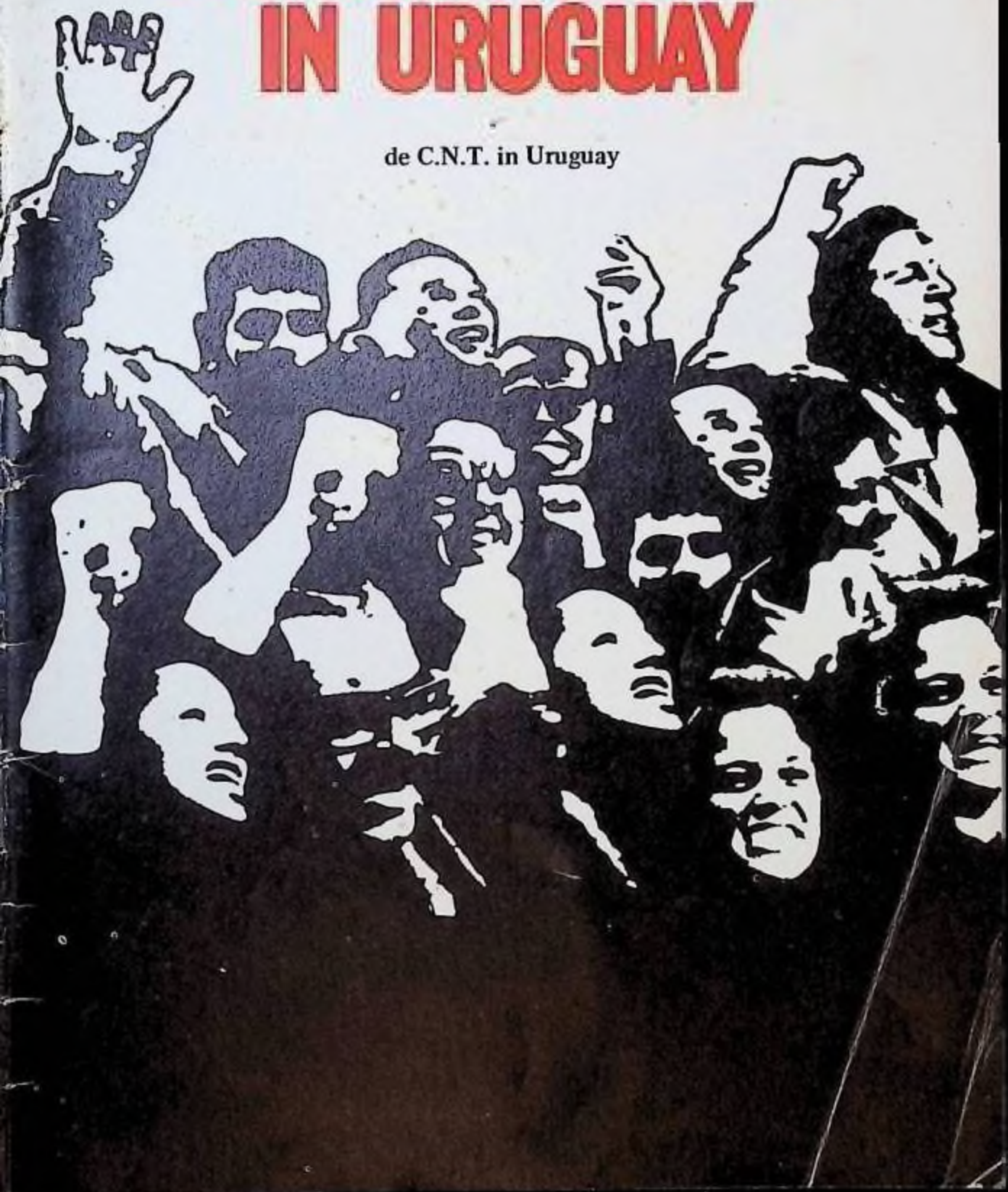

CNT

UNIDAD — SOLIDARIDAD
Y LUCHA

uitgave
van
c.n.t. en werkgroep uruguay
amsterdam

– Druk: Coöp. Drukkerij Miraltel u.a. –

VAKBEWEGING IN URUGUAY:
CONVENCION NACIONAL DE TRABAJADORES

Waarom deze brochure?
Een beter begrip tussen de vakbonden van Nederland en Uruguay,
een inzicht in de situatie waarin deze laatste moeten werken;
meewerken aan de toekomst,
aan een nieuw en vrij Uruguay:
daarom deze brochure.

samenstelling: CNT en Werkgroep Uruguay Amsterdam
april 1981

INHOUD

1875 - 1900:	Beginnende welvaart, eind 19e eeuw	3
1900 - 1918:	Parlementaire demokratie	7
1918 - 1956:	Een periode van welvaart	9
1956 - 1966:	Krisis	11
1966:	CNT	15
1966 - 1973:	Akties	17
1973:	Staking 27 juni - 11 juli	19
1973 - .....:	Pseudo-vakbonden	21
1973 - .....:	Strijd van de CNT	25
	Buitenland	27
1980 - .....:	Amnestie en vrijheid	29
Adressen		32

BEGINNENDE WELVAART, EIND 19e EEUW

De laatste 25 jaar van de vorige eeuw vormen het begin van Uruguay als producerend land. De grootste vernieuwing in die jaren was iets ogenschijnlijk heel eenvoudigs: het omheinen van de eigen terreinen, zodat de veeteelt geïntensiveerd kon worden. Er ging geen tijd meer verloren met het bij elkaar zoeken van de kudden. Nieuwe rassen koeien en schapen werden geïmporteerd. Wegen en vooral spoorwegen werden vernieuwd en aangelegd. Engeland had veel zakelijke belangen in de spoorwegexploitatie en in het telekommunikatienet.

De export liep uitstekend. Vlees en wol en enkele industriële grondstoffen waren de hoofdprodukten. De afhankelijkheid van het buitenland werd daardoor groter: dit was de prijs voor de beginnende welvaart.

Uitvindingen op het gebied van diepvriesinstallaties deden de vleeshandel sterk toenemen. Uruguay werd een land waar het leven goed was; en op de welvaart kwam een internationale stroom immigranten af, vooral afkomstig uit Europa. De meesten bleven steken in Montevideo, de hoofdstad en haven. In 1908 had Montevideo 309.000 inwoners; hiervan waren er 100.000 immigrant. In heel Uruguay woonden toen iets meer dan 1 miljoen mensen. Dus 10% van de bevolking was er niet geboren.

50 72
ZUID-AMERIKA
BRAZILIE
URUGUAY
ARGENTINIE
Rivera
Salto
Tacuarembo
Paysandú
Rio Negro
Melo
Paso de los Toros
Blanquillá
Treinta y Tres
Mercedes
Mirim Meer
URUGUAY
Rosario
Minas
Colonia
Puerto de la Paloma
RIO-DE-LA-PLATA
BUENOS AIRES
MONTEVIDEO
Atlantische Oceaan
Spoorweg
Belangrijke weg
0 km 400

Geld hadden ze niet, die immigranten. Maar het land kon wel profiteren van hun kennis en vaardigheden. Er ontstond snel een klasse van kleine ondernemers, die begonnen te produceren voor de groeiende binnenlandse markt. Al gauw werden dezen zich ervan bewust dat ze zich moesten organiseren om macht te hebben en zo invloed op de prijs. Deze 'middenstand' richtte in 1879 een Industrieel Verbond op, naar aanleiding van een opgelegd prijsbeleid van de regering.

Door de tienduizenden immigranten die met scheepsladingen tegelijk aankwamen in de grote stad, groeide ook de arbeidersklasse snel. Uit Europa brachten ze 'vreemde' ideeën mee, anarchistische en syndikalistische denkbeelden. Mede onder deze invloed ontstond er al vroeg een vakbeweging in Uruguay.

In 1905 werd de eerste moderne vakbondsfederatie opgericht onder de naam FORU: de Federatie van Regionale Arbeidersbonden. Rond de eeuwwisseling bestond er veel onrust, stakingen en onlusten waren aan de orde van de dag. De belangrijkste eis was: de invoering van de 8-urige werkdag. De politici zagen het belang in van de vakbeweging en pleitten bij de regering voor ... een 10-urige werkdag voor de arbeiders.

Montevideo groeide snel. De export nam ook enorm toe. Hierdoor ontstond er een grote vraag naar dienstverlenende beroepen en een beter bemand ambtenarenapparaat. Onder de immigranten heerste een dodelijke koorts om hogerop te komen.

De ekonomische mogelijkheden werden groter. Maar in de ogen van de landeigenaren, de oude en de nieuwe 'heren' van het platteland, kon dat alleen in een klimaat van politieke en sociale stabiliteit. Ze waren dus bereid om wat marginale voorzieningen toe te staan in ruil voor sociale rust.

Ondanks deze ekonomische eis van stabiliteit konden deze landheren niet verhinderen dat een partijpolitieke ruzie uitmondde in een opstand. De 'blancos' (witten) voelden zich gepasseerd door de heersende 'colorados' (de roden). De kleuren wit en rood stammen uit de jaren 1830 toen twee legers, het ene wit en het andere rood, elkaar bevochten; de kleuren hebben totaal geen betekenis in politieke zin.

De opstand werd onderdrukt door de juist gekozen president José Batlle y Ordoñez. De ambtsperioden van Batlle (1903-1907 en 1911-1915) vormen een sleutelperiode in de geschiedenis van Uruguay.

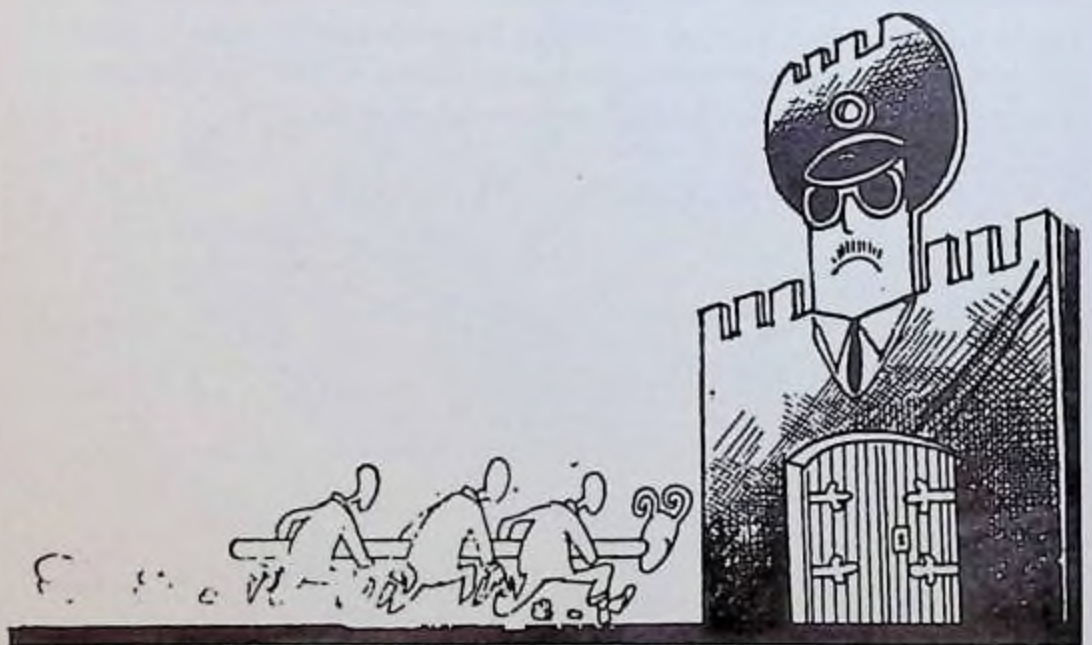

PARLEMENTAIRE DEMOKRATIE, 1900 - 1918

In deze jaren ontwikkelde zich in Uruguay onder president Batlle een parlementaire demokratie. Vanuit een beginnende kapitalistische ekonomie groeide Uruguay uit tot één van de eerste welvaartsstaten van de wereld. Het zou meer dan een halve eeuw lang politieke stabiliteit genieten: voor Europese (en Latijns Amerikaanse) begrippen een unieke kombinatie. Europa kende in die tijd twee wereldoorlogen!

Op ekonomisch gebied zat de wind in de goede hoek: de wereldmarkt ontwikkelde zich gunstig.

De politieke rol van de staat was die van een vredebrenger. De staat wist de sociale spanningen en veranderingen op te vangen, en de nodige veranderingen langzaam door te voeren.

In sociaal opzicht domineerde de stedelijke middenklasse het staatsapparaat en bevorderde ze sterk de industrie.

Uit de industriële en vooral de agrarische winsten werden de arbeiderswensen gefinancierd.

In ruil voor een gegarandeerde sociale rust aksepteerde de agrarische bourgeoisie de hervormingen die de arbeiders wensten.

De ideologie van Battle was een filosofie van klassenharmonie waarin de staat paternalistisch kon en mocht optreden.

Vlak voor de eeuwwisseling was er al openbaar en kosteloos onderwijs voor iedereen gegarandeerd. In 1915 werd het strijdpunt van de 8-urige werkdag omgezet in een wettelijke regeling.

Op politiek gebied wordt er naar Zwitsers model een presidentskollege ingesteld. Dit werd nogal eens aangevochten, maar het heeft bestaan tot 1966, met een onderbreking van 1933-1952.

Onder president Batlle verschenen er ook betaalbare kranten. Door de vakbeweging werden er speciale scholingscentra opgericht. De vrouw kreeg rechten (dit mondde in 1938 uit in vrouwenkiesrecht). Kinderarbeid werd afgeschaft en er kwamen fondsen voor bedrijfsongevallen en solidariteitskassen voor ontslag. Minimumloon en pensioenregeling: het is niet allemaal binnen één jaar bereikt, maar het bestònd.

Deze welvaart en het naar Zwitsers model gebouwde staatsbestel maakten dat Uruguay werd genoemd: het Zwitserland van Latijns Amerika.

EEN PERIODE VAN WELVAART, 1918 - 1956

Na president Batlle ging het proces voort. De welvaart steunde op de landbouw en de veeteelt. Als daar dus iets mee gebeurt, wankelt heel het gebouw.

Vanaf 1929 kwam als gevolg van de wereldkrisis de gehele export in een angstig perspektief te staan. Generaal Gabriël Terra neemt zijn kans waar en pleegt een staatsgreep. Drie jaar lang is hij aan de macht, van 1933 - 1936. Hij verandert uiteraard meteen de staatsvorm: hij wil geen presidentskollege om zich heen. Ook de georganiseerde arbeidersbeweging pakt hij hard aan.

Maar heel het arbeidersvolk komt in opstand, van jong tot oud. In 1936 valt de diktatuur. En opnieuw gaat de welvaart zich vertalen in strukturen: vrouwenuniversiteiten, het al genoemde kiesrecht voor vrouwen, middelbare scholen op het platteland, scheiding van kerk en staat.

Tot 1950 blijft de politieke en sociale toestand in rust. Er heerst welvaart en er staan geen uitgesproken sterke politici op.

De invloed vanuit het buitenland in Uruguay was groot maar indirekt: de buitenlandse markt was de drijvende macht achter de welvaart. In direkte zin was er weinig buitenlandse invloed: de grote industrieën waren in handen van de staat. In 1932 werd in Montevideo de eerste olieraffinaderij van Latijns Amerika opgericht: de produktie van brandstoffen en alkohol was een staatsmonopolie in handen van de ANCAP. Ook de telefoonmaatschappij UTE was in handen van de staat.

Toch was de komende krisis al in de verte te zien. De Tweede Wereldoorlog en de Oorlog in Korea (1950 - 1953) zijn op korte termijn geweldig tot voordeel voor Uruguay: de export van wol en vlees neemt enorm toe, juist door de vraag vanuit de oorlog-voerende landen. Wie herinnert zich niet de corned-beaf? Een hevige opleving van de industrie, de veeteelt en de produktie is het gevolg. De afhankelijkheid van de buitenlandse vraag nam be-angstigende vormen aan – tenminste vanuit 1981 bezien.

In 1953 begint de export al te dalen. De vraag neemt af, de oor-log in Korea is voorbij. De prijs van de import-produkten stijgt.

De heersende klassen die de macht hebben, zorgen ervoor dat hun winsten niet dalen. Het gevolg is dat de levensstandaard van de arbeiders snel daalt. Alles wordt duurder. Onlusten. Angst. Chaos.

KRISIS, 1956 - 1966

Het sprookje was verstoord. De wereldmarkt voor grondstoffen stortte in. De nationale produkten wol en vlees brachten niets meer op. De Uruguayaanse industrie wordt weggekonkurreerd door de rijke landen. De veeteelt, de kurk waarop de ekonomie dreef, raakt internationaal gezien achter.

Er was de afgelopen jaren niets geïnvesteerd in ontwikkeling van nieuwe produktiemethoden. De vruchtbaarheid van het land was zo groot geweest, dat het te weinig stimulans had gegeven om de landen intensief te beweiden of te gebruiken. De landbouwhervormingen waren in de marge blijven steken: de meeste landeigenaren hoorden tot de zogenaamde 'afwezige landeigenaren': hun belangstelling gold het resultaat, niet het bedrijf.

Het is het gebruikelijke beeld van een derde-wereld-ekonomie en met name die in Latijns Amerika. Zij staan volledig in dienst van de rijken. De eenzijdige opbouw van de ekonomie en de verdeling van de opbrengsten leidt ertoe, dat niet iedereen hoeft te betalen als het slecht gaat: alleen zij die toch al het minste hebben zijn de dupe, de arbeiders en de boeren.

Zo ook in Uruguay. De export liep snel terug. Veel kleine ondernemers die voor de binnenlandse markt produceerden, gingen failliet. De regering moest steeds vaker en meer geld lenen om de import te kunnen betalen: en ze maakte het land zo afhankelijk van het buitenland.

Het lijkt alsof niemand dat heeft ingezien totdat het te laat was. Ook intellektueel links niet. De welvaart had een totale verblinding tot gevolg gehad. 'Een verslechtering is gewoon niet mogelijk', zo was het gevoel.

De 10% van de bevolking die in de landbouw werkzaam was, zorgde voor de inkomsten. Maar toen ook op het platteland de zaken niet meer goed gingen, en er mensen ontslagen werden, verhuisden er velen naar de grote steden. En zo werd de chaos kompleet: armoede op het platteland, ellende in de steden. De toevloed van mensen kon niet worden opgevangen. Zolang de ambtenarij nog mensen kon gebruiken, werd de werkloosheid aan het zicht onttrokken.

Bij deze choas, het gevolg van de eenzijdige opbouw van de ekonomie op vlees en wol, kwam nog de enorme spekulatie en de daarop volgende kapitaalvlucht. Wie geld had, bracht het in het buitenland onder. De verliezen en de ontwrichting van de ekonomie gaven de buitenlandse banken volop de gelegenheid zich in het land binnen te dringen.

Op politiek gebied leidde de krisis in 1959 tot een regering van de 'blanco' partij, geleid door de woede van de kleine boeren. Maar eenmaal aan de macht, kon deze niet veel meer doen dan geld pompen in de landbouw. Het geld kwam binnen via het Internationaal Monetair Fonds, het IMF. Deze verbond eisen aan de leningen.

Het Nationaal Planbureau CIDE bracht in 1963 een uitgebreid rapport uit over de werkelijke toestand van de ekonomie van Uruguay. Het wees de oorzaken aan en stelde een ingrijpend 10-jaren plan voor. Niemand stoorde zich eraan.

De arbeiders- en middenklassen werden het eerst aangetast in hun levensstandaard. Het levensonderhoud werd duurder. De lonen gingen achteruit. De werkloosheid nam snel toe. De mensen protesteerden.

In 1964 bundelt het protest zich op sociaal-ekonomisch gebied. De bestaande vakbonden gingen rond de tafel zitten en besloten zich te verenigen in de *Nationale Arbeiders Federatie*, de *Convención Nacional de Trabajadores*. De oprichtingsvergadering vond in 1966 plaats.

Op politiek gebied komt het protest tot uiting in de opkomst van linkse partijen en het ontstaan van het Frente Amplio, het Verenigd Front van een aantal progressieve partijen. Daarnaast kwam het verzet tot uiting in de aktiviteiten van de Tupamaros.

In 1967 begonnen de tegenmaatregelen onder president Pacheco Areco (1967-1971). Verschijningsverbod voor kranten en tijdschriften, opheffen van linkse politieke partijen, maatregelen tegen terrorisme. De maatschappelijke elite en het leger hadden het vanaf 1967 voor het zeggen – het volk verliest.

In 1971 komt burgerpresident Bordaberry aan de macht, maar hij regeert steeds vaker 'per dekreet', dat wil zeggen, volgens eigen gemaakte wetten. De militairen die hulp boden bij bestrijding van zogenaamd terrorisme keren niet naar hun kazernes terug. Stap voor stap sluipt de diktatuur binnen.

9 juli 1973:
Manifestatie tijdens de Algemene Staking na de staatsgreep van 27 juni 1973

1966: CNT

Het oprichtingskongres van de CNT in 1966 nam de fundamentele eisen van de voorbereidende besprekingen over: de nationale krisis moet een halt toegeroepen worden; de banken moeten genationaliseerd worden, de vleesindustrie moet eveneens in handen van de staat komen en de landhervormingen moeten onder staatstoezicht werkelijk uitgevoerd worden.

Bij haar oprichting omvatte de CNT ongeveer 60% van de arbeiders in Uruguay. Ook de vakbonden van de grote staatsondernemingen sloten zich erbij aan: de genoemde ANCAP (olie), de UTE (telefoon), de banken, de havenbedrijven en het openbaar vervoer. De partikuliere bedrijven van textiel, de bouw en metaalindustrie traden toe. Van de landarbeidersbonden sloten zich vooral die van de rijst-, bieten- en rietsuikerbouw aan. De pas in 1963 opgerichte lerarenbond sloot zich eveneens aan. Ook bijzonder was de samenwerking van de studentenbonden FEUU met de arbeidersbonden.

Er werd verder besloten dat alle stromingen binnen de vakbeweging binnen het bestuur van de CNT vertegenwoordigd zouden zijn, om politieke pluriformiteit te waarborgen.

Vanaf het begin is het CNT wezenlijk demokratisch: de bestuurders en vertegenwoordigers kunnen te allen tijde teruggeroepen worden als ze niet langer de steun van de bonden genieten.

F. LEZCANO 1973

AKTIES, 1966 - 1973

In de jaren na de oprichting wist de CNT door werkonderbrekingen en 24-uursstakingen verbeteringen in de arbeidsomstandigheden te krijgen. Zelfs voetballers staakten mee!

Er kwamen onder dwang van de CNT nieuwe wetten tot stand: de werkloosheidswet, de ziektewet en een wet die bepaalde dat degene die het langst werk zocht, het eerst in aanmerking kwam voor een baan.

Ook voerde de vakcentrale aktie voor tijdige betaling van de lonen: bij de meeste staatsbedrijven was er een maandenlange achterstand in uitbetaling.

Daarnaast streed het CNT ook tegen de politiek van ekonomische uitverkoop van het land door de regering, die gepaard ging met onvoorstelbare spekulaties van het bankwezen.

In 1968 bevroor de regering de lonen: het IMF had als voorwaarde voor de lening gesteld dat de loonkosten gedrukt zouden worden. Om de arbeiders te verhinderen hiertegen te protesteren, kondigde ze ook een soort Staat van Beleg af (in de nieuwe terminologie: 'onmiddellijke veiligheidsmaatregelen'). Vakbondslokalen konden via snelrecht gesloten worden, mensen ontslagen, vakbondsafdelingen werden onder militair toezicht geplaatst.

De demonstraties gingen door. In 1968 vielen de eerste doden: demonstranten werden doodgeschoten. Een van hen was Liber Arce, wiens naam symbolisch werd voor de strijd.

In 1969 vond de grootste staking plaats: de bankemployees staakten ruim twee maanden lang.

De vakbeweging begon zich te ontwikkelen tot een politieke faktor van betekenis. Daarom werd er steeds strenger tegen opgetreden. De eerste politieke gevangenen werden in 1968 gemaakt. Steeds meer vakbondsmensen werden opgesloten.

De genoemde staats-lerarenbond, die zich in 1966 bij het CNT had aangesloten, richtte een solidariteitsfonds op, om familieleden van de gevangenen financieel te steunen.

De CNT bereikte in 1971 op haar tweede kongres haar grootste eenheid. Het program werd een evenwichtig geheel, en er werd een duidelijke keuze gemaakt voor de klassenstrijd.

STAKING, 1973, 27 juni - 11 juli

Op 27 juni 1973 deelde het leger mee dat het parlement was ontbonden en dat de provinciale staten niet meer bestonden.
Elke oppositie werd verboden, vakbonden ontbonden, linkse partijen buiten de wet gesteld, het gehele maatschappelijk leven onder kontrole gesteld.

Om zes uur ging het militaire kommuniqué uit, om kwart over zes legden de eerste arbeiders het werk neer.

Er ontstond een algehele staking tegen de diktatuur die zich uitbreidde tot alle bedrijven en voorzieningen. Ook op de scholen werd er niet meer gewerkt.

Vakbondsleiders werden opgepakt en gemarteld: de opengevallen plaatsen werden door anderen meteen ingenomen. Het arresteren nam steeds gewelddadiger vormen aan: het leger trad tegen de arbeiders op met tanks, vuurwapens, traangas en honden. Via radio en tv werd een opsporingsbevel tegen 52 nog niet gearresteerde vakbondsleiders uitgezonden.

Vijftien dagen duurde de staking. Heel Montevideo werd platgelegd, grote delen van het binnenland waren verlamd. In deze staking deed niet alleen de CNT mee met haar 90% van de arbeiders, maar ook de overige bonden.

Alle vakbondsaktiviteiten werden verboden. CNT en FEUU (studentenbonden) werden illegaal verklaard. De vakbondslokalen werden in gebruik genomen door de politie. In de gebouwen van de bouwbond werden van toen af aan de politiemannen militair getraind: later werd het een van de martelcentra.

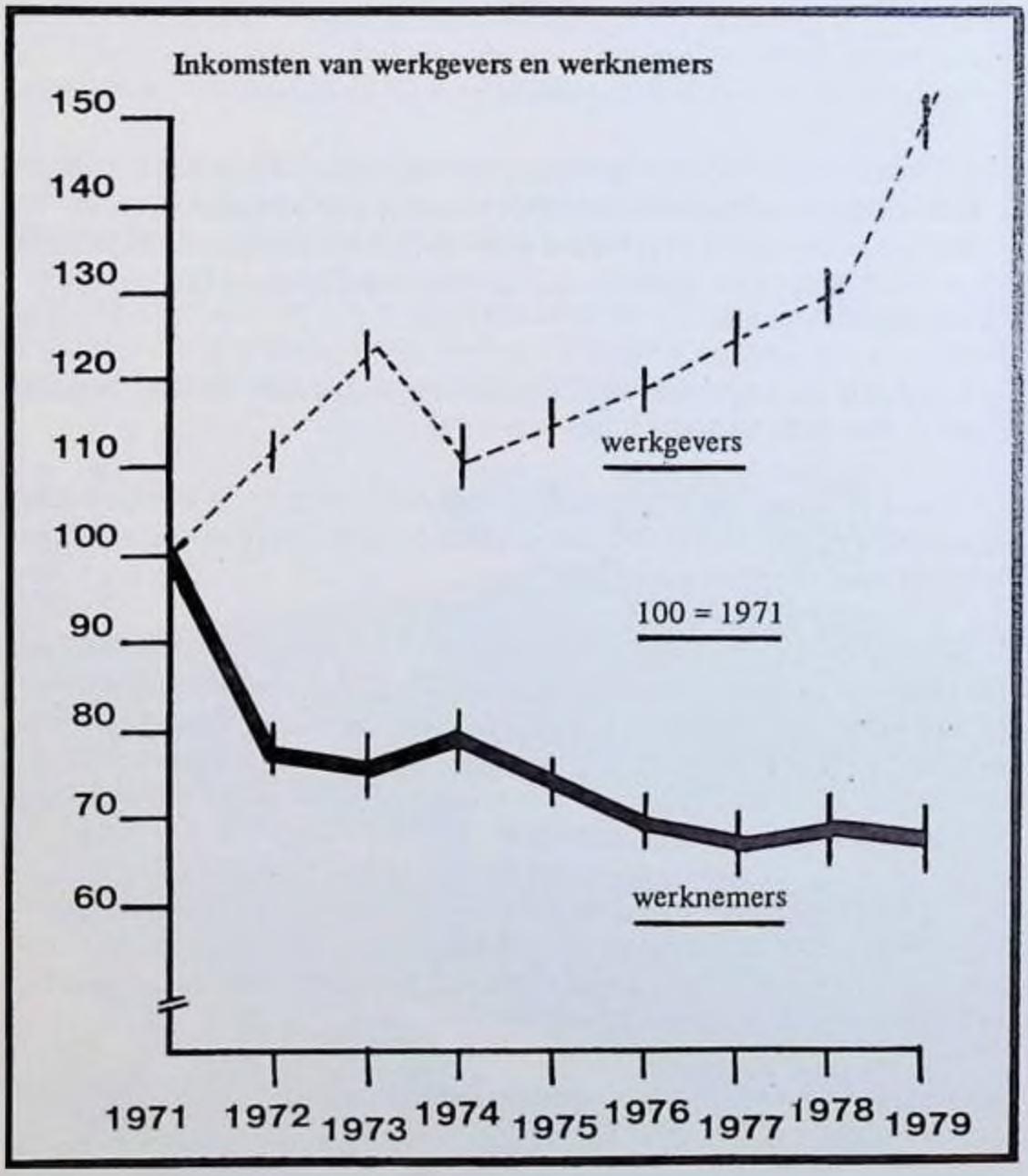
Inkomsten van werkgevers en werknemers
150
140
130
120
110
100
90
80
70
60
werkgevers
100 = 1971
werknemers
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979

PSEUDO-VAKBONDEN

In plaats van de verboden vrije vakbonden probeerden de regering en de militairen telkens weer 'alternatieve' vakbonden in het leven te roepen.

Het regime vaardigde in augustus 1973 een dekreet uit waarbij een ieder, die lid wilde worden van een vakbond, dit kon melden bij het Ministerie van Arbeid.
Dit had een massale toeloop tot gevolg van werknemers, die echter allen verklaarden alleen maar weer lid van de CNT te willen worden. Dit was uiteraard tegen de bedoelingen van het regime in, zodat in maart 1974 Bordaberry dit dekreet maar weer in arren moede introk.

Eind 1973 kwam vanuit het regime een initiatief tot oprichting van een vakbond. Op de oprichtingsvergadering waren 18 personen aanwezig. De Amerikaanse ambassade ondersteunde deze poging met 160.000 dollar. Maar deze 'vakbond' leed een grote nederlaag toen bleek dat de Internationale Arbeiders Organisatie (IAO, of onder de vaak genoemde Engelse naam ILO) in Genève alleen de CNT erkende.

In 1977 wilde de regering, na de nederlaag in Genève, opnieuw een poging wagen. Ze deed dat door de instelling van een nieuwe uitvinding: de 'paritaire kommissies': werknemers en werkgevers moesten hierin vertegenwoordigd zijn. De bevoegdheden waren natuurlijk uiterst klein: over lonen mocht niet onderhandeld worden.

De CNT wees deze nieuwe instelling direkt af als een manoeuvre voor de wereldopinie: om de ILO te bewijzen dat er vakbondsvrijheid in Uruguay bestond.

Hierin kreeg de CNT onverwachte steun van de werkgevers. Dezen wezen elke vorm van dergelijk kontakt met arbeiders af: zij vonden dit een instrument voor marxistische infiltratie.

In 1979 bestonden er nog maar 15 van dergelijke 'paritaire kommissies': de tweede mislukking om een pseudo-vakbond in het leven te roepen.

De derde truc op dit gebied werd verzonnen door Etcheverry Stirling, minister van Arbeid: vlak voor de zitting van de ILO stelde hij Beroeps- of Arbeidsassociaties in. De vakbondsleiders daarin zouden trouw moeten zweren aan de demokratie; elke politieke aktiviteit is verboden en, zei de minister, 'De bedoeling is de klassenstrijd te vermijden.' Staatsambtenaren zouden uitgesloten worden; stakingen hadden niets met vakbonden te maken. Deze vorm werd: vrije vakbond genoemd.

Het ILO in Genève liet zich niet verleiden door de mooie woorden, en vroeg hoe het stond met de vrijheid van vakbeweging in Uruguay. De diktatuur werd verweten de internationale arbeidsovereenkomsten niet na te komen (artikel 87: vakbondsvrijheid en artikel 98: recht op vormen van vakbonden en op kollektieve onderhandelingen). Kritiek was er op het feit dat de toekomstige vertegenwoordigers niet zouden worden gekozen, maar geselekteerd op grond van hun arbeidsverleden. Verder vraagt het ILO naar de verdwijningen en arrestaties van vakbondsleiders.

In november 1978 had de regering de ILO nog niet geantwoord: het was niet de eerste keer dat Uruguay niet voldeed aan verzoeken van dit orgaan van de Verenigde Naties. De minister gaf enkele stukken informatie, maar geen opheldering.

In mei 1979 werd, na grote vertragingen, de konsepttekst van weer een nieuwe vakbondswet openbaar gemaakt. Het belangrijkste oogmerk van de nieuwe wetgeving was 'om de opvatting inzake klassenstrijd en de daaruit voortvloeiende nationale verdeeldheid te vervangen door een samengaan van kapitaal en arbeid'. Vakbondsleiders moesten een 'verklaring van demokratische trouw' ondertekenen en elke vakbond moest zorgen voor namenlijsten van alle vakbondsleden. Op verzoek van het Ministerie van Arbeid moest elke vakbond verslag doen van al haar aktiviteiten en alle vakbonden waren uitgesloten van politieke aktiviteiten. Ook deze vakbondswetgeving is volledig afgewezen door de ILO.

Voorts bezocht de ILO tot driemaal Uruguay voor onderzoek naar de veelvuldige klachten over de schending van vakbondsrechten en wel in 1976, 1977 en 1980. Ook na het laatste bezoek heeft het regime nog steeds niet aan de ILO waar kunnen maken dat zij maar op enigerlei wijze toe heeft gegeven aan de eis tot herstel van de meest elementaire vakbondsrechten.

De gewijzigde grondwet, welke onderwerp was van het referendum van 30 november 1980, omvatte ook een ontwerp van een vakbondswet. Ondanks de nederlaag bij dit referendum geleden, onderneemt het regime nu pogingen om deze 'vakbondswet' via de zogenaamde Staatsraad aan te laten nemen.

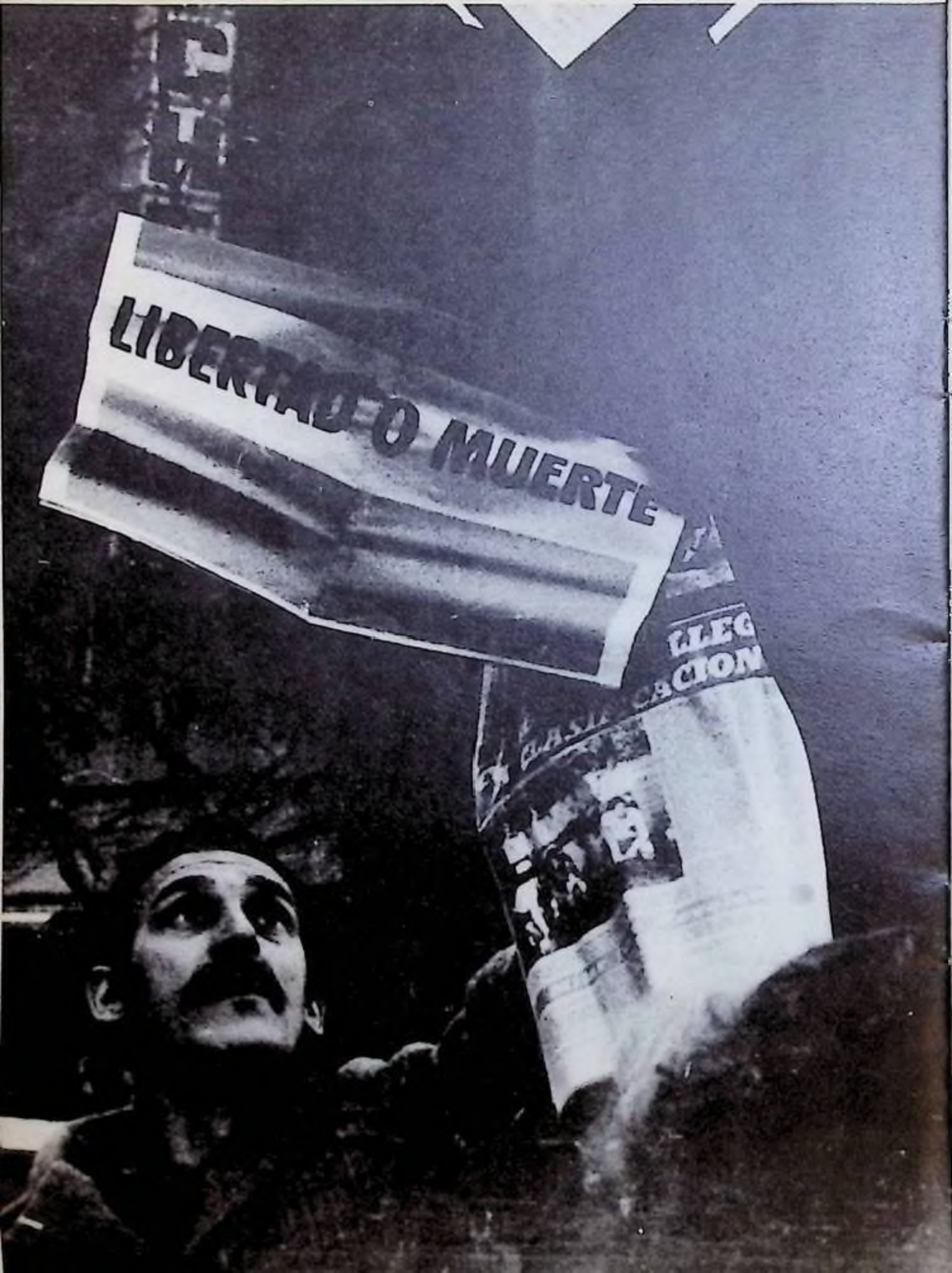
LIBERTAD O MUERTE

STRIJD VAN DE CNT: 1973 - .....

De CNT was in staat de mensen te mobiliseren, ondanks alle vervolgingen en ofschoon de organisatie totaal verboden was.

In 1974 en 1975 werden ondanks alles grote 1 mei-vieringen georganiseerd. In 1976 werd de vervolging zodanig dat een straatviering niet meer mogelijk was: toen werden op honderden plaatsen klandestiene bijeenkomsten gehouden. Na 1977 werden de demonstraties op 1 mei weer steeds meer in het openbaar gehouden.

In juni 1975 werd een dag van 'nationaal protest' georganiseerd. Op die dag kwam niemand op straat, niemand deed inkopen, niemand kocht een krant, de bioskopen bleven leeg. Heel het openbare leven hield op voor die dag. De aktie werd een geweldig sukses.

Bij verschillende gelegenheden zijn er 'operatie Donker' of 'operatie Lawaai' gehouden: in alle stadswijken werden op een bepaald tijdstip alle lichten in huizen en winkels uitgedaan. Bij de andere gelegenheid maakte het verkeer en alles wat lawaai kon maken tegelijkertijd zoveel mogelijk geluid.

Arbeiders van het staatselektriciteitsbedrijf veroorzaakten regelmatig stroomonderbrekingen als protest tegen de diktatuur.

In mei 1979 werd door het regime de konsepttekst van een nieuwe vakbondswet openbaar gemaakt.
De binnen de CNT werkende bond voor bankemployé's gaf een dokument uit dat binnen Uruguay op grote schaal verspreid werd waarin de argumenten voor een volledige afwijzing werden opgesomd.

De akties gingen altijd vergezeld van eisen van de werknemers in de fabrieken, geformuleerd op de honderden geheime bijeenkomsten die de CNT belegde.

Dit geheel van aktiviteiten kan alleen dan sukses hebben als zij worden ondersteund door ondergrondse persberichtgeving.
De pers is van groot belang voor verstrekking van informatie over de gang van zaken binnen de strijd.

BUITENLAND

In het buitenland is in de afgelopen jaren door het verbannen vakbondskader en de leden veel steun verleend aan de illegale strijd van de CNT in Uruguay.

Om deze steun zo effektief mogelijk te doen zijn werd besloten tot de oprichting van de zogenaamde koördinatiekommissie van de CNT in het buitenland.

De eerste bijeenkomst van deze kommissie vond plaats in mei 1979 te Madrid. Deze was van grote betekenis voor de koördinatie van allerlei aktiviteiten van de CNT vanuit het buitenland, ten behoeve van de binnenlandse situatie in Uruguay.

De drie wereldvakcentrales, de WVV (Wereld Verbond van Vakcentrales), IVVV (Internationaal Verbond van Vrije Vakbewegingen) en de daarvan in 1949 afgescheiden WFTU (World Federation of Trade Unions) plus de arbeidsorganisatie van de VN, de reeds vermelde ILO, erkennen deze kommissie als de enige gesprekspartner inzake vakbondsaangelegenheden in Uruguay.

De kommissie streeft ernaar in zoveel mogelijk landen een CNT-kommissie op te richten. Deze kommissies hebben tot taak kontakt te leggen met de vakbonden van de landen waarin ze bestaan.

In april 1981 waren er al 25 landen waarin dergelijke kommissies werkzaam zijn.

SOLIDARITEIT
MET HET
VOLK VAN URUGUAY

HIER HONGERSTAK
TEGEN DE
INSTITUCIONALISERI
VAN HET FASCISME
IN URUGUAY
C. N. T.

AMNESTIE EN VRIJHEID, 1980

Op de tweede vergadering van de koördinatiekommissie in februari 1980 te Stockholm, werden de volgende eisen geformuleerd:

ALGEHELE EN TOTALE AMNESTIE

1. vrijlating van alle politieke gevangenen en vakbondsgevangenen
2. opheffing van alle politieke verboden en verboden op gebied van de vakbond
3. terugkeer van alle vermisten
4. afschaffing van alle 'actas institucionales' (uitzonderingswetten) en speciale dekreten
5. terugkeer van alle ballingen
6. afschaffing van de mogelijkheid om iemand om politieke redenen te ontslaan
7. herstel van alle demokratische rechten en vrijheid.

De aktieplannen van de CNT zijn erop gericht deze eisen voortdurend onder de aandacht te brengen van vakbonden, politici, publieke opinie, regeringen, kerken enz. waar ook ter wereld.

Daarbij is de steun en de solidariteit van iedereen onontbeerlijk om het regime in Uruguay duidelijk te maken hoe geïsoleerd het staat.

In 1980 werden in dit kader een aantal 'wereldprotestakties' georganiseerd:

op 13 en 14 juni: een 48 uurs-hongerstaking tegen de militaire diktatuur in Uruguay

op 31 oktober: een wereld-dag voor de vermisten, in meer dan 40 steden in 20 landen; er werd toen opheldering geëist over het lot van vermiste vakbondsleden.

Voorafgaand aan het referendum van 30 november 1980 zijn door het CNT allerlei aktiviteiten ontplooid zoals het uitdelen van pamfletten in Uruguay zelf en het versturen van duizenden brieven uit vele landen naar Uruguay.

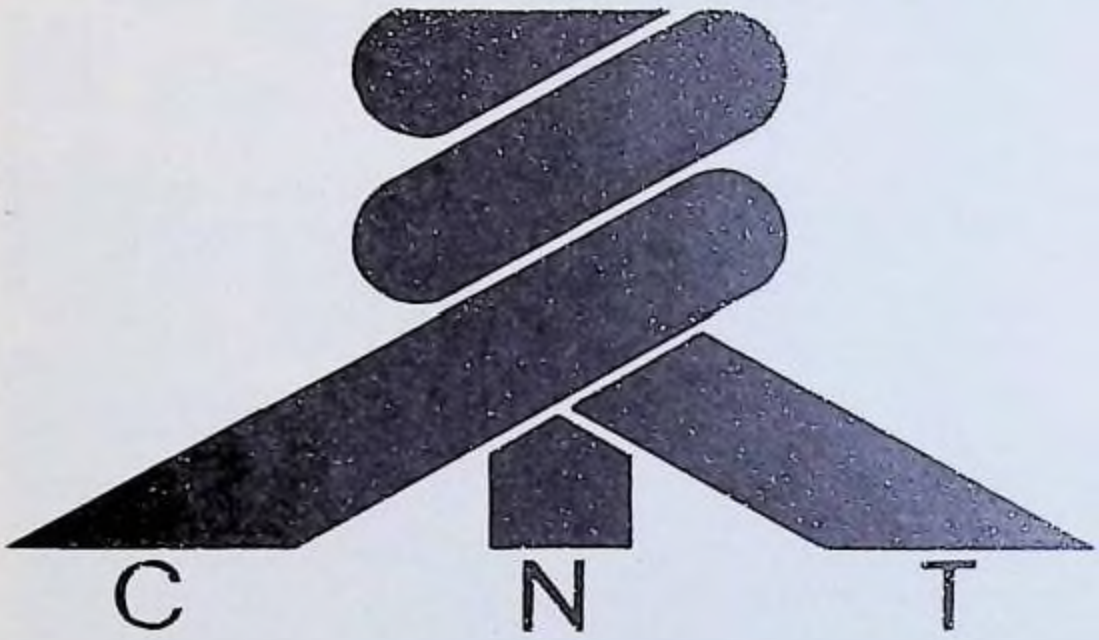

Het vignet van de CNT symboliseert de verbondenheid tussen de drie hoofdstromen binnen de eenheidsvakbond.

rood voor de arbeiders in de fabrieken

groen voor de plattelandsarbeiders

blauw voor de 'witte boorden' en de studenten

Het jaar 1981 is begonnen met een 'Werelddag voor onderwijs en kultuur', die op 19 maart is gehouden.

Al deze akties hebben veel weerklank gevonden en de kontakten tussen de CNT-kommissies en de vakbonden van de landen waar deze opereren zijn merkbaar verbeterd.

In oktober 1981 zal de CNT haar 15-jarig bestaan vieren. Er is een uitgebreid programma in voorbereiding. Het doel van de manifestatie in oktober zal zijn

- de afsluiting van een financiële aktie om de CNT in Uruguay te ondersteunen
- een extra inspanning om de genoemde zeven eisen ingewilligd te zien

Voor de financiële aktie is een landelijk gironummer geopend:

4235340
t.n.v.
Werkgroep Uruguay Amsterdam
aktie CNT

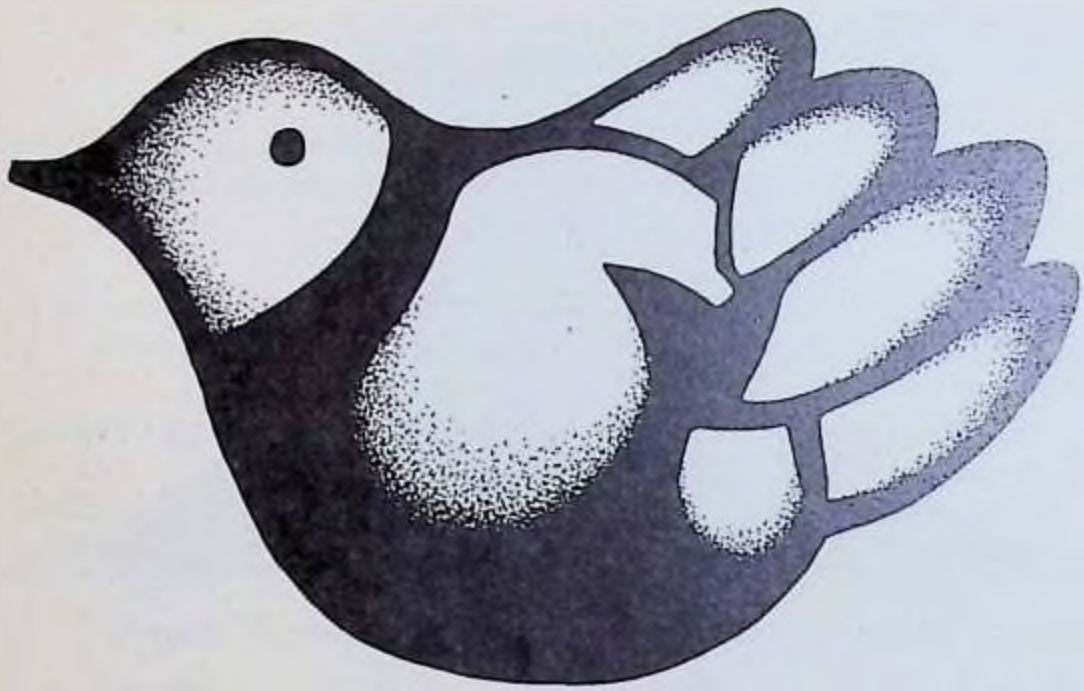

Adressen:

CNT / Nederland, Postbus 643, 3700 AP Zeist
Werkgroep Uruguay / Amsterdam, Postbus 4651, Amsterdam

1966 - 1981
15 jaar
Nationale Arbeidersfederatie CNT

Uitgave
van
CNT en Werkgroep Uruguay
Amsterdam

"... Ellos harán de cada ruina
un prado,
de cada pena un fruto de alegría..."

M.H.

'... Zij maakten van elke ruïne
een weiland,
van elk verdriet een vrucht
van vreugde

VAKBONDSSTRIJD IN URUGUAY

Uitgave van C.N.T. en Werkgroep Uruguay

Amsterdam, april 1981